

**СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И КРАЉЕВИНЕ БЕЛГИЈЕ
О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ**

Република Србија и Краљевина Белгија

у даљем тексту: "државе уговорнице"

у жељи да уреде међусобне односе између две државе у области социјалне сигурности,

договориле су се о следећем:

Део I
ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
Дефиниције

1. За примену овог споразума следећи изрази значе:

(1) "Србија": Република Србија;
"Белгија": Краљевина Белгија.

(2) "држављанин":
у односу на Србију: лице које има српско држављанство;
у односу на Белгију: лице које има белгијско држављанство.

(3) "правни прописи":

закони и подзаконски акти који се односе на области социјалног осигурања из члана 2. овог споразума.

(4) "надлежни орган":

у односу на Србију: министарства надлежна за правне прописе из члана 2. став 1. овог споразума;

у односу на Белгију: министри, сваки у оквиру свог ресора, надлежни за примену правних прописа из члана 2. став 1. овог споразума;

(5) "носилац":

установа, организација, или орган надлежан за примену у целости или делимично правних прописа из члана 2. став 1. овог споразума;

(6) "надлежни носилац":

установа, организација, или орган надлежан за примену у целости или делимично правних прописа из члана 2. став 1. овог споразума и који је надлежан за одобравање давања;

(7) "период осигурања":

сваки период плаћеног доприноса, као и сваки период признат као период осигурања према правним прописима према којима је тај период био навршен, као и сваки изједначен период са периодом осигурања и који је признат према тим правним прописима;

(8) "давање":

свако давање у натури или у новцу предвиђено у складу са правним прописима држава уговорница, укључујући и додатке и увећања чија је примена предвиђена у складу са правним прописима из члана 2. овог споразума;

(9) "додатак за децу":

периодична новчана давања одобрена у складу са правним прописима који се примењују, утврђена према броју и узрасту деце, изузев других додатака или увећања;

(10) "члан породице":

члан породице према правним прописима оне државе уговорнице на чији терет се пружају давања, односно у случају из члана 14. став 2. овог споразума, у складу са правним прописима државе уговорнице у којој има пребивалиште;

(11) "пребивалиште":

место сталног боравка;

(12) "боравак":

место привременог боравка;

2. Сваки израз који није дефинисан у ставу 1. овог члана има значење које му је дато правним прописом који се примењује.

Члан 2.

Област материјалне примене

1. Овај споразум се примењује:

у односу на Србију на правне прописе о:

- (1) здравственом осигурању, здравственој заштити и материнству;
- (2) пензијском и инвалидском осигурању;
- (3) осигурању за случај повреде на раду и професионалне болести;
- (4) новчаној накнади за случај незапослености;
- (5) додатку за децу.

у односу на Белгију на правне прописе о:

- (1) здравственом осигурању и материнству запослених лица и самосталних радника;
- (2) повредама на раду и професионалним болестима;
- (3) старосним и породичним пензијама за запослене и самосталне раднике;
- (4) инвалиднини за запослене, морнаре трговачке морнарице и рударе, као и за самосталне раднике;
- (5) породичним давањима за запослене и самосталне раднике;
- (6) осигурању за случај незапослености.

2. Овај споразум примењује се на правне прописе којима се мењају или допуњују правни прописи из става 1. овог члана.

3. Овај споразум примењује се на правне прописе којима се проширује постојећи систем на нове кориснике, изузев у случају противљења државе уговорнице која мења своје правне прописе, о чему се обавештава друга држава уговорница у року од шест месеци од званичног објављивања измена ових правних прописа.

4. Овај споразум не примењује се на оне правне прописе којима се уводе нове области социјалног осигурања, осим ако надлежни органи држава уговорница не закључе споразум о томе.

Члан 3.

Лица на која се овај споразум примењује

Уколико овим споразумом није другачије одређено овај споразум се примењује на лица за која важе или су важили правни прописи једне или обе државе уговорнице, као и на друга лица која права изводе од тих лица.

Члан 4.

Једнаки третман

Уколико овим споразумом није другачије одређено, лица из члана 3. овог споразума подлежу и остварују права на основу правних прописа државе уговорнице, под истим условима као и држављани те државе уговорнице.

Члан 5.

Трансфер давања

1. Уколико овим споразумом није другачије одређено, давања за инвалидност, повреде на раду и професионалне болести, као и она давања која се односе на старосне и породичне пензије стечене на основу правних прописа једне од држава уговорница не могу се укинути, смањити или изменити само због тога што корисник борави или има пребивалиште на територији друге државе уговорнице.

2. Трансфер давања из става 1. овог члана утврђених према правним прописима једне државе уговорнице врши се лицима из члана 3. овог споразума само уколико имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице.

3. Давања која се односе на старосне и породичне пензије, за случај повреде на раду и професионалне болести стечена према правним прописима једне државе уговорнице, исплаћују се и држављанима друге државе уговорнице који имају пребивалиште на територији треће државе, под истим условима као да се ради о држављанима прве државе уговорнице који имају пребивалиште на територији те треће државе.

4. У односу на Србију ст. 1. и 2. овог члана не примењује се на најнижу пензију.

Члан 6.

Одредба о смањењу или обустави

Одредба о смањењу или обустави давања предвиђена правним прописима једне државе уговорнице, у случају кумулирања давања са другим давањима из социјалног осигурања или другим приходима или због обављања неке професионалне делатности, примењује се на кориснике и када су та давања остварена према систему друге државе уговорнице, или су приходи остварени, или се ради о професионалној делатности која се обавља на територији друге државе уговорнице. Међутим, ово правило се не примењује при кумулирању два давања исте врсте.

Део II

ОДРЕДБЕ О ПРАВНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈУ

Члан 7.

Опште одредбе

1. Уколико чл. 8. до 11. овог споразума није другачије одређено, правни прописи који ће се примењивати утврђују се на следећи начин:

(1) лице које обавља професионалну делатност као запослено лице, на територији једне државе уговорнице подлеже правним прописима те државе уговорнице и у случају када се пребивалиште послодавца или седиште предузећа које запошљава то лице налази на територији друге државе уговорнице;

(2) лице које обавља самосталну делатност на територији једне државе уговорнице подлеже правним прописима те државе уговорнице;

(3) лице које путује ваздухом, копном или плови у служби предузећа, које за туђи или свој рачун обавља међународни железнички, друмски, ваздушни или бродски превоз путника или робе, а чије је седиште на територији једне државе уговорнице, подлеже правним прописима те државе уговорнице;

2. У случају истовременог обављања самосталне делатности у Белгији и запослења у Србији, то запослење у Србији изједначава се са плаћеним запослењем у Белгији, у циљу утврђивања обавеза које произлазе из белгијског законодавства, а која се односе на социјални статус особа које обављају самосталну делатност.

Члан 8.

Посебне одредбе

1. Лице запослено код послодавца који има седиште на територији једне државе уговорнице, а кога је послодавац упутио да обавља послове на територији друге државе уговорнице за рачун тог послодавца на њега се, као и на чланове његове породице који су са њим примењују правни прописи прве државе уговорнице као да је остао на њеној територији под условом да предвиђено трајање тог посла није дуже од 24 месеца и да он није замена за друго лице коме је истекло време упућивања.

2. У случају да се привремено упућивање из става 1. овог члана настави након периода од 24 месеца, надлежни органи држава уговорница или надлежни носиоци које ти органи овласте могу да се договоре да запослени и даље подлеже искључиво правним прописима прве државе уговорнице. Ово продужење не може бити дуже од 36 месеци. Продужење се мора захтевати пре истека првобитно утврђеног периода од 24 месеца.

3. Став 1. овог члана примењује се и на лице које је послодавац упутио са територије једне државе уговорнице на територију треће државе и које, затим, упути са територије треће државе на територију друге државе уговорнице.

4. Лице које подлеже правним прописима једне државе уговорнице и обавља самосталну делатност на територији те државе уговорнице и које прекине обављање те делатности и привремено обавља ту или сличну самосталну делатност на територији друге државе уговорнице и даље подлеже искључиво правним прописима прве државе уговорнице као да је наставило да обавља делатност на територији те државе уговорнице, под условом да очекивани период обављања самосталне делатности на територији друге државе уговорнице није дужи од 24 месеца.

5. У случају да се обављање самосталне делатности на територији друге државе уговорнице из става 4. овог члана настави након првобитног периода од 24 месеца, надлежни органи држава уговорница или надлежни носиоци које ти органи овласте могу да се договоре да лице које обавља самосталну делатност и даље подлеже искључиво правним прописима прве државе уговорнице. Ово продужење не може бити дуже од 36 месеци. Продужење се мора захтевати пре истека првобитно утврђеног периода од 24 месеца.

6. Лице запослено у транспортном предузећу са седиштем на територији једне државе уговорнице које је упућено на територију друге државе уговорнице у којој ради привремено или као путујуће особље подлеже, заједно са члановима своје породице, правним прописима државе уговорнице на чијој територији се налази седиште предузећа. Међутим, ако предузеће на територији друге државе уговорнице има филијалу или стално

представништво, лице које је ту запослено подлеже правним прописима државе уговорнице на чијој се територији налази филијала или представништво, изузев лица које је привремено упућено.

Члан 9. Државни службеници

Државни службеници и са њима изједначена лица једне државе уговорнице, који су упућени на територију друге државе уговорнице ради обаљања свог посла и даље подлежу, као и чланови њихове породице правним прописима прве државе уговорнице.

Члан 10. Чланови дипломатских мисија и конзуларних представништава

1. Држављани једне државе уговорнице који се акредитују, као чланови дипломатске мисије или конзуларног представништва, на територију друге државе уговорнице подлежу правним прописима прве државе уговорнице.

2. Лица локално ангажована у дипломатској мисији или конзуларном представништву у држави акредитације у својству административног и техничког особља, конзуларних службеника или чланова послуге и имају пребивалиште на територији државе пријема, подлежу правним прописима те државе уговорнице;

3. У случају да дипломатска мисија или конзуларно представништво државе која акредитује запошљава лица која, у складу са ставом 2. овог члана, подлежу правним прописима државе пријема, мисија или представништво води рачуна о обавезама послодавца у складу са правним прописима државе пријема.

4. Одредбе ст. 2. и 3. овог члана примењују се и на лица приватно ангажована од стране лица из става 1. овог члана.

5. Одредбе ст. 1. до 4. овог члана не примењују се на хонорарно запослена лица у конзуларном представништву, ка и на лица која су приватно ангажована код тих лица.

6. Одредбе овог члана примењују се на чланове породице лица из ст. 1. до 4. овог члана који живе у њиховом домаћинству, уколико нису запослени, односно не обављају самосталну делатност.

Члан 11. Изузеци

Надлежни органи могу, на основу договора и у интересу неких осигураних лица или за неке категорије осигураних лица, предвидети одступања од одредби чл. 7. до 10. овог споразума.

Део III

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О ДАВАЊИМА

Поглавље 1

Болест и материнство

Члан 12.

Сабирање периода осигурања

За утврђивање, стицање, задржавање односно поновно стицање права на давање, као и за периоде за која су она одобрена, сабирају се периоди осигурања навршени према правним прописима обе државе уговорнице, изузев ако се ти периоди преклапају.

Члан 13.

Давања у природи за време боравка на територији друге државе уговорнице

1. Лице које има право на давања у природи према правним прописима једне државе уговорнице, а којем је у току борава на територији друге државе уговорнице, неопходна хитна медицинска помоћ, има право на давања у природи на територији те државе уговорнице.

2. Давања у природи, на терет надлежног носиоца, обезбеђује носилац места борава, према правним прописима које примењује, док је трајање давања утврђено у складу са правним прописима које примењује надлежни носилац.

3. Став 1. овог члана не примењује се:

(1) ако лице без одобрења надлежног носиоца одлази на територију друге државе уговорнице, ради коришћења медицинске услуге;

(2) осим у случају апсолутне хитности, на протезе, велике апарате и друга значајна давања у природи чији је списак утврђен у међусобном договору надлежних органа.

4. Дужност носиоца места борава је да утврди хитност давања из става 1. овог члана, као и апсолутну хитност из става 3. тачка 2. овог члана.

Члан 14.

Давања у природи за осигуранике и чланове породица са пребивалиштем на територији друге државе уговорнице

1. Лице које има право на давања у природи према правним прописима једне државе уговорнице и има пребивалиште на територији друге државе уговорнице, користи, као и чланови породице који ту пребивају, право на давања у природи на територији друге државе уговорнице.

2. Чланови породице лица, које подлеже правним прописима једне државе уговорнице, а која имају права на давање у природи према правним прописима једне државе уговорнице и

имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице, користе давања у природи на територији те друге државе уговорнице.

3. Давања у природи пружа, на терет надлежног носиоца, носилац места пребивалишта према правним прописима које примењује.

4. Ст. 1, 2. и 3. овог члана не примењују се на чланове породице, уколико имају право на давања у природи према правним прописима државе уговорнице на чијој територији имају пребивалиште.

Члан 15.

Давања у природи за упућена лица и чланове њихових породица

1. Лице које у складу са чл. 8. до 11. овог споразума, подлеже правним прописима једне државе уговорнице, као и чланови његове породице који га прате, имају право на давања у природи за време пребивања или боравка на територији друге државе уговорнице.

2. Давања у природи пружа, на терет надлежног носиоца, носилац места пребивалишта или боравишта према правним прописима које примењује.

Члан 16.

Давања у природи за кориснике старосне, инвалидске и породичне пензије и чланове њихових породица

1. Корисник старосне, инвалидске и породичне пензије или ренте у складу са правним прописима обе државе уговорнице, користи, као и чланови његове породице, право на давања у природи у складу са правним прописима државе уговорнице на чијој територији има пребивалиште и на терет надлежног носиоца те државе.

2. Корисник старосне, инвалидске и породичне пензије или ренте, у складу са правним прописима једне државе уговорнице, који има пребивалиште на територији друге државе уговорнице, користи, као и чланови његове породице, давања у природи. Давања у природи пружа на терет надлежног носиоца, носилац места пребивалишта у складу са правним прописима које примењује.

Члан 17.

Давања у природи у случају боравка на територији надлежне државе

1. Лице из члана 14. ст. 1. и 2. и члана 16. став 2. овог споразума које борави на територији Белгије, користи давања у природи на територији Белгије на терет белгијског надлежног носиоца и у складу са правним прописима које примењује носилац места боравка у Белгији.

2. Лице из члана 14. ст. 1. и 2. и члана 16. став 2. овог споразума које борави на територији Србије и чије стање захтева хитну медицинску помоћ користи давања у природи на територији Србије на терет надлежног носиоца у Србији и у складу са правним прописима које примењује носилац места боравка у Србији.

Члан 18.
Накнада за давања у природи

1. Стварни износ исплаћен на име давања у природи према одредбама чл. 13, 14, 15. и члана 16. став 2. овог споразума надлежни носилац ће надокнадити носиоцу који је поменуто давања пружио у складу са начином предвиђеним Административним споразумом.

2. Надлежни орган у Белгији и орган за везу у Србији могу да договоре изузетке од одредбе става 1. овог члана.

Члан 19.
Преузимање финансијских обавеза за давања у природи

Уколико лице или члан његове породице има право на давања у природи према правним прописима обе државе уговорнице, примењује се следеће:

(1) терет давања сноси искључиво надлежни носилац државе уговорнице на чијој се територији она пружају;

(2) давања која се пружају на територији државе која није држава уговорница, падају искључиво на терет надлежног носиоца државе уговорнице на чијој територији лице, односно члан његове породице има пребивалиште.

Члан 20.
Новчана давања у случају болести

1. Лице које испуњава услове према правним прописима једне државе уговорнице за стицање права на новчана давања, уз евентуално уважавање члана 12. овог споразума, има право на ова давања и ако се налази на територији друге државе уговорнице. Новчана давања исплаћује директно надлежни носилац коме корисник припада. Корисник новчаних давања из здравственог осигурања – материнства може да борави на територији друге државе уговорнице уз претходну сагласност надлежног носиоца.

2. Корисник новчаних давања према правним прописима једне државе уговорнице, може да задржи то право и ако промени пребивалиште на територију друге државе уговорнице. Промена пребивалишта може да буде условљена претходном сагласношћу надлежног носиоца. Давање сагласности се може одбити само ако се преселење не саветује из медицински оправданих разлога.

Поглавље 2

Повреде на раду и професионалне болести

Члан 21.
Давања у природи која се пружају на територији друге државе уговорнице

1. Лице које на основу повреде на раду или професионалне болести има право на давања у природи према правним прописима једне државе уговорнице, у случају боравка или пребивања на територији друге државе уговорнице, има право на та давања.

2. Давања у натури, на терет надлежног носиоца, пружа носилац места боравка или пребивалишта, према правним прописима које примењује, док је трајање давања утврђено у складу са правним прописима које примењује надлежни носилац.

Члан 22.

Накнада за давања у натури

1. Стварни износ давања у натури која се пружају према члану 21. овог споразума, надокнађује надлежни носилац, носиоцу који је пружио давања у складу са начином предвиђеним Административним споразумом.

2. Надлежни орган у Белгији и орган за везу у Србији могу да договоре изузетке од одредбе става 1. овог члана.

Члан 23.

Узимање у обзир ранијих повреда на раду или професионалних болести

Ако је правним прописима једне државе уговорнице предвиђено да повреда на раду или професионална болест до којих је дошло раније буду узети у обзир приликом утврђивања степена неспособности за рад сматраће се да су се раније повреде на раду или професионалне болести десиле у складу са правним прописима прве државе уговорнице.

Члан 24.

Утврђивање професионалне болести

1. Када је лице оболело од професионалне болести која према правним прописима обе државе уговорнице може бити изазвана делатношћу коју обавља, давања на која лице или његови надживели сродници могу имати право одобравају се искључиво према правним прописима државе уговорнице на чијој територији је делатност последњи пут обављана и ако заинтересовани испуњава услове предвиђене овим правним прописима узимајући, евентуално, у обзир одредбе става 2. овог члана.

2. Ако је одобрење давања по основу професионалне болести према правним прописима једне државе уговорнице, условљено тиме да је та болест први пут медицински утврђена на њеној територији, сматра се да је услов испуњен, ако је та болест први пут утврђена на територији друге државе уговорнице.

Члан 25.

Погоршање професионалне болести

Ако лице, које у случају погоршања професионалне болести добија или је добијало давања у складу са правним прописима једне државе уговорнице, за исту професионалну болест ће имати право на давања према правним прописима друге државе уговорнице уз примену следећих правила:

(1) Ако лице није обављало на територији друге државе уговорнице посао који може да проузрокује професионалну болест или да је погорша, надлежни носилац прве државе уговорнице дужан је да сноси терет давања водећи рачуна о погоршању, према правним прописима које примењује.

(2) Ако је лице на територији друге државе уговорнице обављало такав посао, надлежни носилац прве државе уговорнице је дужан да, према одредбама својих правних прописа сноси терет давања не водећи рачуна о погоршању. Надлежни носилац друге државе одобрава лицу давање чији се износ одређује према правним прописима које примењује и које је једнако разлици између износа давања који се дугује након погоршања и износа давања који би се дуговао пре погоршања.

Поглавље 3.

Старост, смрт и инвалидност

ОДЕЉАК 1

Посебне одредбе у вези са белгијским давањима

А – старосно и породично осигурање

Члан 26.

Сабирање периода осигурања

1. Изузев одредбе из става 2. овог члана, периоди осигурања и са њима изједначени периоди, који су навршени у складу са српским правним прописима о пензијском осигурању, сабирају се по потреби под условом да се не преклапају са периодима осигурања према белгијским правним прописима, ради стицања, задржавања или поновног признања права на давања.

2. Када белгијски правни прописи нека давања одобравају под условом да периоди осигурања буду навршени у одређеном занимању, они се сабирају, ради стицања права на ова давања, само са навршеним или изједначеним периодима осигурања у истом занимању у Србији.

3. Када белгијски правни прописи нека давања одобравају под условом да периоди осигурања морају бити навршени у одређеном занимању и уколико се овим периодима не стиче право на та давања, они ће бити основ за исплату давања предвиђен општим системом за запослена лица.

4. Уколико и поред примене става 1. овог члана лице не испуњава услове за стицање права на давање, сабирају се периоди осигурања које је то лице навршило у складу са правним прописима треће државе са којом су обе државе уговорнице закључиле посебне уговоре о социјалном осигурању и којима је предвиђено сабирање периода осигурања. Уколико је само Белгија повезана уговором о социјалном осигурању који се односи на то лице сабирају се периоди осигурања које је то лице навршило према правним прописима те државе.

Члан 27.

Обрачун породичних пензија

1. Ако лице испуњава услове предвиђене белгијским правним прописима за стицање права на давање без потребе да се изврши сабирање, белгијски надлежни носилац обрачунава висину давања директно на основу остварених периода осигурања у Белгији и искључиво на основу белгијских правних прописа. Овај носилац такође обрачунава висину

давања применом правила утврђених одредбама става 2. тач. (1) и (2) овог члана. У обзир се узима само највећи износ.

2. Ако лице има право на давање сходно белгијским правним прописима и то право је стекло искључиво сабирањем периода осигурања у складу са чланом 26. овог споразума примениће се следећа правила:

(1) белгијски надлежни носилац утврдиће теоријски износ давања на који би осигураник имао право да су сви периоди осигурања, навршени у складу са правним прописима обе државе уговорнице, били навршени само по правним прописима које он примењује;

(2) белгијски надлежни носилац затим, на основу износа из тачке 1) овог става, израчунава износ за исплату сразмерно дужини периода осигурања навршених у складу са својим правним прописима и укупно сабраних периода осигурања у складу са тачком 1) овог става.

Б – Осигурање за инвалидност

Члан 28.

Сабирање периода осигурања

За стицање, задржавање или поновно признавање права на давања за инвалидност, примењује се одредбе члана 26. овог споразума.

Члан 29.

Обрачун давања за инвалидност

1. Ако је право на белгијско давање стечено искључиво сабирањем српских и белгијских периода осигурања, у складу са чланом 28. овог споразума, висина давања утврдиће се на начин из члана 27. став 2. овог споразума.

2. Ако је право на белгијско давање за инвалидност стечено без потребе да се примењују одредбе члана 28. овог споразума и ако је износ добијен сабирањем српског и белгијског давања у складу са ставом 1. овог члана мањи од износа давања који је утврђен само на основу белгијских правних прописа, белгијски надлежни носилац одобриће допунски износ у висини разлике између наведених давања и висине која припада само у складу са белгијским правним прописима.

Члан 30.

Давања за инвалидност за време боравка

Корисник давања за инвалидност на основу белгијских правних прописа задржава ово право у току боравка у другој држави уговорници ако је боравак претходно одобрио белгијски надлежни носилац. Међутим, то одобрење може бити одбијено само ако је боравак био остварен у периоду у којем је белгијски надлежни носилац, сходно белгијским правним прописима дужан да изврши процену или ревизију степена инвалидности.

Ц – Заједничке одредбе у вези са белгијским старосним, инвалидским и породичним давањима

Члан 31.

Нови евентуални обрачун давања

1. Ако се због пораста трошкова живота, промене висине зарада или неког другог разлога за усклађивање српска давања на име старосне или породичне пензије или давања за инвалидност измене у одређеном проценту или износу белгијска давања се неће поново прерачунавати.

2. У случају промене начина утврђивања или правила израчунавања давања за српску старосну и породичну пензију или давања за инвалидност, извршиће се ново утврђивање по белгијским правним прописима у складу са чл. 27. или 29. овог споразума.

ОДЕЉАК II

Посебне одредбе у вези са српским давањима

Члан 32.

Сабирање периода осигурања

1. Ако је према српским правним прописима, стицање, очување или поновно признавање права на давање условљено навршењем периода осигурања, српски носилац узима у обзир, ако је потребно и периоде осигурања навршене према белгијском правним прописима, као да је навршен према правним прописима које он примењује, под условом да се периоди не преклапају.

2. Ако лице и поред примене става 1. овог члана, не испуњава услове за стицање права на давање, надлежни носилац у Србији узима у обзир и периоде осигурања навршене у трећој држави са којом Србија има закључен споразум о социјалном осигурању.

3. Ако је, према српским правним прописима право на одређено давање условљено навршењем периода осигурања у одређеном занимању, односно послу или у занимању за које постоји посебан систем српски носилац узима у обзир и периоде осигурања који су према белгијским правним прописима навршени у истом занимању, односно послу или одговарајућем систему.

Члан 33.

Утврђивање самосталног давања

Ако према српским правним прописима постоји право на давање и без примене члана 32. овог споразума, надлежни носилац у Србији утврђује давање искључиво на основу периода осигурања који се узима у обзир према правним прописима које он примењује.

Члан 34.

Обрачун сразмерног дела давања

1. Ако према српским правним прописима постоји право на давање само уз примену одредаба члана 32. овог споразума, надлежни носилац:

(1) обрачунава теоријски износ давања, који би припадао да је укупан период осигурања, који се узима у обзир за обрачун давања, навршен према правним прописима које он примењује. Износ давања који не зависи од дужине периода осигурања узима се као теоријски износ;

(2) на основу тако обрачунавог износа, утврђује износ давања сразмеран односу између периода осигурања навршеног искључиво према правним прописима које он примењује и укупног периода осигурања, који се узимају у обзир за обрачун давања;

(3) у случају када је укупан период осигурања који се узима у обзир применом одредаба члана 32. овог споразума, дужи од најдужег периода осигурања према српским правним прописима, надлежни носилац утврђује износ давања сразмерно периоду осигурања навршеном према тим правним прописима и периодима осигурања на основу којих се утврђује висина давања у пуном износу;

2. Ако се износ давања обрачунава на основу зараде, основице осигурања, односно уплаћеног доприноса у одређеном периоду, српски надлежни носилац узима у обзир зарату, основицу осигурања, односно уплаћени допринос искључиво из периода осигурања навршеног према правним прописима које он примењује.

ОДЕЉАК III

Заједничке одредбе о српским и белгијским давањима

Члан 35.

Период осигурања краћи од дванаест месеци

1. Ако је укупан период осигурања, који се према правним прописима једне државе уговорнице узима у обзир за обрачунавање давања краћи од 12 месеци, не одобрава се право на давање, изузев у случају када, према тим правним прописима, постоји право на давање само по основу тог периода осигурања.

2. Период осигурања из става 1. овог члана по основу кога носилац једне државе уговорнице не одобрава давање, узима у обзир носилац друге државе уговорнице за стицање, очување и поновно признавање права на давање, као и одређивање његове висине, као да је тај период навршен према његовим правним прописима.

Поглавље 4.

Додатак за децу

Члан 36.

Одређивање права

1. Када правни прописи једне државе уговорнице условљавају стицање права на дечији додатак навршењем периода осигурања, надлежни носилац који примењује те правне прописе узима у обзир, ако је то потребно, у циљу сабирања, периоде осигурања навршене према правним прописима друге државе уговорнице, као да се ради о периодима осигурања навршеним према правним прописима прве државе уговорнице.

2. Лица која подлежу правним прописима једне државе уговорнице имају право на додатак за децу, која имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице у складу са правним прописима прве државе уговорнице.

3. Корисник давања по основу инвалидности, старосне пензије или ренте, накнаде због повреде на раду или професионалне болести у складу са правним прописима једне државе уговорнице има право на додатак за децу која имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице у складу са правним прописима прве државе уговорнице.

4. Корисник давања по основу инвалидности, старосне пензије или ренте, накнаде за повреду на раду или професионалне болести, према правним прописима обе државе уговорнице, има право за додатак на децу која имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице у складу са правним прописима прве државе уговорнице на чијој територији има пребивалиште корисник давања или помоћи.

5. Дете преминулог радника за кога су важили правни прописи једне државе уговорнице, које има пребивалиште на територији друге државе уговорнице, има право на додатак за децу према правним прописима прве државе уговорнице.

6. Изузимајући одредбе ст. 2. до 5. овог члана, када се стекне право на додатак за децу према правним прописима обе државе уговорнице примењују се правни прописи државе уговорнице у којој дете има пребивалиште.

Поглавље 5

Незапосленост

Члан 37.

Сабирање периода осигурања

За утврђивања трајања и висине давања према правним прописима једне државе уговорнице, узимају се у обзир и периоди осигурања навршени према правним прописима друге државе уговорнице под условом да се не преклапају са периодима осигурања навршеним према правним прописима прве државе уговорнице.

Члан 38.

Узимање у обзир периода давања у другој држави

Приликом примене одредбе члана 37. овог споразума надлежни носилац једне државе уговорнице узима у обзир период који може трајати највише 12 месеци, у току којег је надлежни носилац друге државе уговорнице исплаћивао давања, као и о ограничењима предвиђеним правним прописима које надлежни носилац прве државе уговорнице примењује.

Део IV

РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Одговорност надлежних органа

Надлежни органи:

(1) утврђују Административним споразумом неопходне мере за примену овог споразума и наводе органе за везу, надлежне носиоце и носиоце по месту пребивалишта и по месту боравка;

(2) утврђују поступке за пружање узајамне административне помоћи и модалитете накнаде трошкова везаних за добијање медицинских, административних и других уверења, неопходних за примену овог споразума;

(3) непосредно размењују информације о предузетим мерама у циљу примене овог споразума;

(4) међусобно се обавештавају у најкраћем року и непосредно о свакој промени у својим правним пописима која може да има утицаја на примену овог споразума.

Члан 40.

Административна сарадња

1. Надлежни органи, органи за везу и надлежни носиоци држава уговорница ће, ради примене овог споразума, међусобно пружати добре услуге, као да је реч о примени сопствених правних прописа. Ова међусобна помоћ се у начелу пружа бесплатно. Међутим надлежни органи могу да се договоре о накнади неких трошкова.

2. Лекарске прегледе лица која имају пребивалиште или боравиште на територији друге државе уговорнице, обавља носилац места боравка односно пребивалишта, на захтев и на терет надлежног носиоца. Трошкови лекарских прегледа се не накнађују, ако су обављени у интересу обе државе уговорнице.

3. Надлежни органи, органи за везу и надлежни носиоци држава уговорница, овлашћени су да директно размењују преписку између себе и са сваким лицем, независно од места пребивалишта. Преписка се води на једном од службених језика држава уговорница.

Члан 41.

Достављање података о личности

1. Носиоци две државе уговорнице овлашћени су да достављају једна другој податке о лицу, у циљу примене овог споразума, као и податке који се односе на приходе лица о којима треба да буде обавештен носилац једне државе уговорнице у циљу примене правних прописа о социјалном осигурању.

2. Достављање података о лицу од стране носиоца једне државе уговорнице подлеже правним прописима у области заштите података о личности те државе уговорнице.

3. Чување, обрада или прослеђивање података о лицу од стране носиоца државе уговорнице коме су достављени, подлежу правним прописима у области заштите података о личности те државе уговорнице.

4. Подаци из овог члана могу се користити само у сврху примене правних прописа о социјалном осигурању.

Члан 42.

Таксе и ослобађање од обавезе овере

1. Ослобађање од наплате или смањења такси, таксених маркица, такси писарнице или трошкова регистрације предвиђено правним прописима једне државе уговорнице за исправе или документа који се подносе према правним прописима те државе, односе се и на сличне исправе и документа који се подносе према правним прописима друге државе уговорнице.

2. Све исправе и документа који се подносе приликом примене овог споразума, не подлежу надовири дипломатских или конзуларних органа .

Члан 43.

Захтеви, изјаве и жалбе

1. Захтеви, изјаве или жалбе који би према правним прописима једне државе уговорнице требало да буду поднети у одређеном року органу, носиоцу или правосудном органу те државе, прихватљиви су ако се поднесу у истом року органу, носиоцу или правосудном органу друге државе уговорнице. У том случају орган, носилац или правосудни орган, доставља без одлагања захтеве, изјаве или жалбе надлежном органу, носиоцу или правосудном органу прве државе уговорнице, непосредно или посредством надлежних органа друге државе уговорнице. Дан када се поднесу изјаве, захтеви или жалбе органу, носиоцу или правосудном органу друге државе уговорнице, сматра се даном подношења органу, носиоцу или правосудном органу прве државе уговорнице.

2. Захтев за давања поднет надлежном носиоцу једне државе уговорнице, сматара се као да је поднет захтев за одговарајућа давања надлежном носиоцу друге државе уговорнице.

3. Захтев или документ не може бити одбијен зато што је поднет на званичном језику друге државе уговорнице.

Члан 44.

Исплата давања

1. Носиоци који исплаћују давања у складу са овим споразумом пуноважно врше плаћања у валути своје државе.

2. Финансијски трансфери који произлазе из примене овог споразума, обављају се у складу са важећим споразумима у овој области између две државе.

3. Правни прописи једне државе уговорнице у области контроле курса не могу бити препрека за слободан трансфер новчаних износа у складу са применом овог споразума.

Члан 45. Решавање спорова

Спорови који настану у вези са тумачењем и применом овог споразума решаваће се путем преговора надлежних органа.

Члан 46. Извршни поступци

1. Извршне одлуке које је донео суд једне државе уговорнице, као и извршни акти које је донео орган или носилац једне државе уговорнице, који се односе на доприносе социјалног осигурања и на друге захтеве, нарочито на повраћај неоснованих давања, признају се на територији друге државе уговорнице.
2. Признавање може бити одбијено само у случају да није у складу са законским принципима односно јавним поретком државе уговорнице на чијој територији треба да се спроведе одлука или акт.
3. Поступак извршења коначних одлука и аката треба да буде у складу са правним прописима којима се предвиђа извршење таквих одлука и аката државе уговорнице на чијој територији се извршење обавља. Уз одлуку или акт прилаже се уверење којим се потврђује њихов извршни карактер.
4. Дуговани доприноси имају у оквиру поступка извршења, стечаја или принудне ликвидације на територији друге државе, исти степен приоритета као истоврсна потраживања на територији друге државе уговорнице.
5. Потраживања која треба да буду предмет наплате или принудне наплате имају исти третман као потраживања истог типа код носиоца који се налази на територији државе уговорнице на којој се врши наплата или принудна наплата.

Члан 47. Неосноване исплате

1. Ако је приликом исплате или ревизије давања у примени овог споразума, носилац једне државе уговорнице, исплатио кориснику давања већи износ од оног на који то лице има право, овај носилац може да затражи од носиоца друге државе уговорнице која исплаћује давање том кориснику, да одбије преплаћени износ од остатака исплата које дугује кориснику. Начини примене ове одредбе биће утврђени договором надлежних носилаца држава уговорница, уз сагласност надлежних органа.
2. Ако преплаћени износ не може да буде накнађен од преосталих исплата, носилац једне државе уговорнице који је исплатио кориснику давања износ на који он нема право, може под условима предвиђеним правним прописима које примењује, да затражи од носиоца друге државе уговорнице, који дугује давања кориснику, да одбије поменути износ од износа који исплаћује том кориснику. Носилац друге државе уговорнице спроводи одбијање према условима за такву компензацију који су утврђени правним прописима које примењује, исто као да се ради о износима које он сам исплаћује и дозначава тако утврђени износ носиоцу прве државе уговорнице који потражује износ.

Члан 48.
Сарадња у борби против превара

Осим примене општих принципа административне сарадње надлежни органи држава уговорница, договориће посебним споразумом начине на које ће се узајамно помагати у борби против прекограничних превара у вези са доприносима и давањима из области социјалног осигурања, нарочито по питању стварног пребивалишта лица, утврђивања прихода, обрачуна доприноса и кумулирања давања.

Део V

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.
Осигурани случаји настали пре ступања на снагу овог споразума

1. Овај споразум такође се примењује на осигуране случаје који су настали пре његовог ступања на снагу.
2. Овај споразум не утврђује никакво право на давање за период пре његовог ступања на снагу.
3. Сваки период осигурања остварен, према правним прописима једне државе уговорнице, пре дана ступања на снагу овог споразума, узима се у обзир за утврђивања права на давања у складу са одредбама овог споразума.
4. Овај споразум се не примењује на права која су намирена плаћањем паушалне надокнаде или повраћајем доприноса.

Члан 50.
Ревизија, застаревање, губитак права

1. Свако давање које није плаћено или које је обустављено због држављанства заинтересованог лица, односно због пребивалишта на територији државе уговорнице на чијој територији се не налази носилац дужник, на захтев заинтересованог лица ће бити исплаћено или ће поново бити одобрено почев од дана ступања на снагу овог споразума.
2. Права заинтересованих лица којима је давање или рента плаћена пре ступања на снагу овог споразума биће ревидирана на њихов захтев, узимајући у обзир одредбе овог споразума. Таква ревизија ни у ком случају не може да има за последицу умањење ранијих права тих лица.
3. Ако се захтев из ст. 1. или 2. овог члана поднесе у року од две године од дана ступања на снагу овог споразума, права се у складу са овим споразумом стичу почев од тог датума, а да се правни прописи једне или друге државе уговорнице који се односе на губитак или застаревање права не примењују.
4. Ако је захтев из ст. 1. или 2. овог члана, поднет по истеку рока од две године од дана ступања на снагу овог споразума, права се стичу почев од дана подношења захтева, изузев у случају примене повољнијих одредаба правних прописа односне државе уговорнице.

Члан 51.
Трајање и отказивање

Овај споразум се закључује на неодређено време. Свака држава уговорница може да га откаже, обавештавајући у писменој форми, дипломатским путем другу државу уговорницу, са отказним роком од дванаест месеци.

Члан 52.
Гарантоване стечених права или права која се стичу

У случају отказивања овог споразума, права и исплате давања стечена у складу са овим споразумом остају и даље на снази. Осим тога, одредбе овог споразума и даље ће се примењивати на захтеве за давања, поднете до дана његовог отказивања.

Члан 53.
Ступање на снагу

1. Овај споразум подлеже потврђивању и ступа на снагу првог дана трећег месеца након дана када су државе уговорнице размениле ратификационе инструменте.

2. Даном ступања на снагу овог споразума у односима између две државе уговорнице престаје да важи Конвенција о социјалном осигурању између ФНР Југославије и Краљевине Белгије, потписана 1. новембра 1954. године.

У потврду овог, доле потписани, прописно овлашћени потписали су овај споразум.

Сачињено у Бриселу, дана 15. јула 2010. године, у по два примерка на српском, француском и холандском језику, при чему су сва три текста подједнако веродостојна.

За Републику Србију

Вук Јеремић
Министар спољних послова

За Краљевину Белгију

Стивен Ванакере
Потпредседник Владе и
Министар спољних послова